Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 200 ◆ Вівторок, 15 жовтня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

3 ДО ЗІРОК — ЧЕРЕЗ ЗЕМНІ ПРОБЛЕМИ

«Зірки» космосу, і ті, хто вже побував на орбіті не раз і не два, і ті, хто тільки збирається побувати у Всесвіті, приїхали до Києва з благородною місією: зіграти товариський матч із «зірками» «Динамо» (Київ), чемпіонами СРСР 1961 року. І не просто поганяти м'яча — матч було організовано на спонсорські гроші, а всю виручку вирішено передати дітям, жертвам чорнобильського «мирного» атома.

7 ПОЖЕЖА НА АТОМНІЙ

Як бачите, вимикач сам увімкнувся саме тоді, коли це було вкрай небезпечно. Внаслідок цього «вмикання» в 4-му турбогенераторі вибухнув водень — і на 2-му енергоблоці ЧАЕС сталася величезна пожежа...

Де гарантія, що знову не повториться квітень 1986 року?

В ДУСІ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

14 жовтня відбулася бесіда першого заступника Голови Верховної Ради України І. С. Плюща з Надзвичайним і повноважним послом Республіки Румунія в СРСР В. Шандру.

Учасники бесіди вели розмову про сучасне політичне та економічне становище обох країн, про необхідність зміцнення добросусідських відносин, налагодження взаємовигідного співробітництва в усіх сферах життя. Постало питання і про зацікавленість обох сторін у постійних парламентських контактах, в тому числі і на рівні постійних комісій.

Бесіда пройшла в дусі повного взаєморозуміння, у діловій і дружній обстановці.

У бесіді взяли участь Генеральний консул Республіки Румунія у Києві Л. Пастор, голова підкомісії Комісії з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин Ю. Єльченко.

БІЛЯ Вінницького облвиконкому триває безстрокова голодовка, оголошена представниками громадського комітету по захисту органного залу. Керівники області, хоча відставки декого з них і вимагають голодуючі, зберігають абсолютний спокій. Тим часом до голодуючих приєдналися і пікетувальники з громади російської православної церкви. Вони вимагають зрозуміти їх і захистити інтереси віруючих. Пікети стоять якраз навпроти пам'ятника Леніну який, як відомо, ніколи не обстоював інтересів служителів культу.

СЬОГОДНІ в Одесі починає роботу міжнародна наукова конференція «Культура Півдня України». Вона організована Республіканською асоціацією україноєнавців при співучасті Міжнародної школи україністики АН України та РАУ, Одеського держуніверситету імені І. Мечникова та Одеської організації Спілки письменників України.

Мета конференції — зосередити увагу вчених на дослідженні проблем минулого і сучасного українського Півдня, підкреслити його роль в історії українського народу, стимулювати вивчення духовних надбань різних народів, які тут живуть.

НАРЕШТІ

За обмеження повноважень президента Грузії Гамсахурдіа проголосував парламент республіки. Як повідомляє інформаційне агентство Франс Пресс, прийнята поправка до конституції віднині зобов'язує президента просити у Верховної Ради схвалення призначень на найвищі державні посади, які він робитиме.

ФІНАНСИСТИ ЇДУТЬ У ГОСТІ

Делегація Європейського співтовариства й група фінансових представників семи промислово розвинутих країн прибули до Москви. Вони вивчать економічні потреби СРСР, а також обговорять перспективи надання йому фінансової допомоги, кредитів та експертизи в галузі управління. Цей візит є наслідком наради міністрів фінансів «великої сімки» у Бангкоку, де прийнято рішення підтримати реформи в Радянському Союзі.

БІЛЬШЕ НЕ ЗАХИЩАТИМУТЬ

Переговори про перегляд радянсько-фінського договору про дружбу від 1948 року, зокрема його розділу щодо воєнного співробітництва, розпочалися у Хельсінкі. Згідно з договором, дія якого закінчується у 2003 році, Фінляндія зобов'язувалася захищати північно-західні кордони СРСР у разі нападу з боку Німеччини чи її союзників. Як наголосив фінський міністр закордонних справ Вайрюнен, у оновленому договорі не буде згадки про воєнну співпрацю.

ПОВНА ДОВІРА

Ми повністю довіряємо один одному і будемо зміцнювати взаємні контакти — заявили після зустрічі у Відні голова об'єднаного комітету штабів американської армії Пауелл і начальник Генштабу Збройних Сил СРСР Лобов. Обидва воєначальники обговорили ініціативу Д. Буша у галузі скорочення тактичних ядерних озброєнь і пропозиції-відповіді М. Горбачова.

БЛОКАДИ НА ЗАЛІЗНИЦІ

Православна громада села Давидів блокувала залізницю. Вже кілька днів поїзди рухаються в обхід. Було зупинено навіть міжнародний поїзд Санкт-Петербург — Софія. Його начальник ледь стримав розлючених пасажирів від самоуправства. Ще б пак! Вони з дітьми залишилися без води, їжі.

Чоловіки по-джентльменськи поступилися місцем бабусям, жінкам, і ті... всілися на рейки. Серед пікетників не видно святого отця. Й це зрозуміло. Бо до такого способу розв'язання конфлікту можуть вдатися лише ті, в кого нема Бога в серці.

Правоохоронні органи області також виявили дивовижне «джентльменство» і своєю пасивною позицією додали блокадникам упевненості у безкарності їхніх дій. Тож жіночки сидять на рейках, гомонять про політику, ціни на базарах. І нема їм діла до мільйонних збитків.

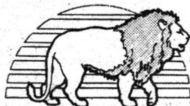
Оксана ТЕСЛЕНКО.
Львівська область.

МІНІСТР закордонних справ України Анатолій Зленко, що очолював делегацію республіки на 46-й сесії Генеральної Асамблеї ООН, зустрівся у п'ятницю в Вашингтоні з державним секретарем США Джеймсом Бейкером. Під час тривалої бесіди докладно обговорено питання, пов'язані з ядерною зброєю та звичайними озброєннями, розміщеними на території України.

На зустрічі розглядались перспективи розвитку всебічного співробітництва України і США, в тому числі і в економічній галузі. Держсекретар цікавився внутрішнім становищем в Україні, станом міжетнічних відносин. Обговорювалися також питання щодо реалізації раніше внесеної пропозиції про представників України в США.

Анатолій Зленко запросив Джеймса Бейкера відвідати Україну. Запрошення з вдячністю прийнято. Строки візиту буде узгоджено по дипломатичних каналах.

6 ЛЕВОВА ЧАСТКА

Коли ми говоримо «Левова частка», маємо на увазі передусім щось велике. Але, назвавши рубрику саме так — «Левова частка», — хочу показати не те, скільки Лев бере собі, а те, скільки він бере на себе.

3 ВПРИТУЛ НЕ ПОМІТИЛИ,

або Прохання до Михайла Сергійовича не розтинати себе навпіл

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України

◆

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

◆

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

◆

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

◆

Індекс 60955

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. Сьогодні на 8 сторінках.

Л. М. КРАВЧУК: «ПРОПОНУЮ СКЛИКАТИ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЗАГАЛЬНОРЕЛІГІЙНИЙ ФОРУМ»

Відповідь Голови Верховної Ради України на запитання республіканського телебачення 13 жовтня

— На Українське телебачення, та й, очевидно, до Верховної Ради надходить багато листів від віруючих, які свідчать про загострення на Україні міжконфесійних конфліктів. У ці конфлікти втягуються дедалі ширші верстви населення — і віруючі, і невіруючі, а також значні політичні сили. Якими ви бачите шляхи і перспективи розв'язання цих конфліктів, аби вони не зайшли у конфронтаційну безвихідь?

— Це правда, що надходить багато листів з цих проблем, але ми дізнаємося про ситуацію не тільки з листів. Я вже мав зустрічі з віруючими української православної автокефальної церкви, греко-католицької церкви, зустрічався у Верховній Раді з керівниками церков, які є на Україні.

Загострення міжконфесійних відносин викликає тривогу у нас, у Верховній Раді. Аналіз показує, що ця проблема сьогодні дуже актуальна і до неї треба ставитись дуже обережно, з урахуванням, я б сказав, делікатності справи, бо вона торкається духовності, віри. Будь-які образи або некоректні дії, безпосереднє втручання у міжконфесійні справи можуть викликати дальше загострення. Тим більше, що перекоси у цій справі мають і свою історію. А страждають від цього віруючі, здебільшого старше покоління. Воно стільки напрацювалось, на його долю випало стільки випробувань і горя, що воно і у Бога, і у влади заслужило незаперечне право на те, щоб дожити вік у спокої і у відповідності з своїми віруваннями і традиціями.

Комісія Верховної Ради з питань культури і духовного відродження опублікувала у зв'язку з цим Звернення. Вона закликала віруючих усіх віросповідань навчитися слухати один одного і поступатися в ім'я України.

Хочу викласти й свої думки щодо цих проблем. Сьогодні важливо правильно відповісти на таке запитання: чи є розвиток релігійної ситуації на Україні драматичним і фатальним? Одразу ж скажу, що він не є таким, але потрібно якомога швидше зняти причини, які призводять до міжконфесійних загострень, конфліктів.

Вихід з кризи бачу насамперед у **релігійному відродженні**. Моя позиція тут однозначна: «Вільна церква — у вільній державі». Впевнений, що коли ми спрямуємо державні, громадські, церковні механізми в одну ціль — на пошук громадянської злагоди, то конфлікти згаснуть. Звичайно, це не буде швидко і відразу, але згаснуть обов'язково.

Спробую стисло, контурно зупинитися на трьох важливих напрямах роботи, які могли б, на мою думку, цю кризу подолати.

Перше — реальне забезпечення церкві повноцінного правового статусу. Виключити будь-які незаконні обмеження її діяльності, порушення прав і свобод віруючих.

Що тут найголовніше?

Беззастережна реалізація повної свободи совісті — свободи вибору релігії, світогляду, переконань, свободи бути віруючим чи атеїстом.

Чітко дотримуватись правила: всі громадяни, незалежно від конфесії, ставлення до релігії, рівні у своїх правах, обов'язках, відповідальності. Всі релігії, церкви, об'єднання віруючих рівноправні. Їх діяльність регулюється тільки Конституцією та державними законами незалежної України.

Не допускати втручання органів влади, політичних партій, громадських рухів, кого б то не було іншого у внутрішні справи релігійних організацій. Коли представник влади, депутат, будь-який державний, політичний, громадський діяч починає втручатися в конфесійні справи, релігійні канони, то це вже початок конфронтації. Він, як правило, стає на бік якоїсь церкви. А ставши на один бік, викликає відповідні дії з інших боків. Практика останніх місяців саме це підтверджує.

Хай самі віруючі вирішують, яких канонів дотримуватись, які створювати структури, до якого центру йти під юрисдикцію. Це справа тільки їх. І не можна диктувати, якій церкві сьогодні бути, якій не бути. Не можна людині заборонити визнавати ту віру, до якої вона схильна. І може бути стільки напрямків, стільки церков, скільки цього забажають віруючі, а не стільки, скільки забажає держава.

Усе це, що я сказав, передбачено «Законом про свободу совісті і релігійні організації», прийнятим Верховною Радою України. Я не ідеалізую цей закон. Але він обговорювався і з участю церков, і вони погодились з ним. Значить, його треба виконувати. А на місцях він не скрізь і не всіма виконується.

Я стою і стоятиму за те, щоб кожен факт порушення прав і свобод релігійних організацій, віруючих одержував відповідну юридичну оцінку і громадський осуд.

Ми маємо дотримуватись законності. Це — і першооснова співробітництва держави та церкви. Що є необхідністю і до чого прагнуть обидві сторони. Але як знайти механізм, щоб це прагнення втілилося в конкретні дії? Це вже справа не тільки держави, а й церкви, віруючих.

Ми знаємо велику роль, сильні традиції церкви у миротворчій діяльності, благодійній, милосердній. Всі бачать, скільки сьогодні робить церква для сирітських будинків, для інвалідів. А скільки вона робить для зміцнення миру! Ми маємо всіляко підтримувати добрі починання церкви. Загальнокорисним було б посилення співробітництва церкви і держави у моральному, національному, духовному відродженні.

Другий напрям роботи, що виводить з кризи міжконфесійні відносини, — допомога релігійним організаціям у вирішенні проблеми культових споруд.

Абсолютно зрозуміло, що доки будуть віруючі, які не мають свого молитовного будинку, доти будуть серед них ображені, скривджені, незадоволені. Відкидаю як хибні спроби вирішити це питання шляхом механічного перерозподілу: у одних релігійних громад відібрати приміщення, іншим — передати. Це тільки заганяє конфлікти вглибину, ускладнює їх подолання. Зовсім недоцільно, коли при цьому застосовуються силові прийоми.

Треба поступати розумно і конкретно. Шукати приміщення. Немає — активніше будувати. Всі мають усвідомити: кожній релігійній громаді необхідне своє культове приміщення (церква, молитовний будинок, костьол, синагога, мечеть).

Тут слід діяти об'єднаними зусиллями державних органів, громадськості, безумовно — релігійних організацій, всіх, кому дорогі мир у нашому українському домі і спокій у серцях віруючих.

Третє стосується психології, культури міжлюдських відносин. Нетерпимість, агресивність, як саркома, роз'їдає суспільний організм, затьмарює свідомість цілих груп людей, в тому числі й віруючих.

Заклик до різних міжконфесійних бійок — це біда, це антицивілізаційна хвороба. Її потрібно подолати. Треба мобілізувати всі сили, засоби, можливості для формування у суспільстві, громадській думці, релігійному середовищі атмосфери терпимості, злагоди між віруючими різних віросповідань, між віруючими і невіруючими, їх взаєморозуміння, співробітництва у розбудові і зміцненні Української держави. Всі мають знати, що творення нової України — то велика наша мета, і тільки в такій Україні — демократичній, цивілізованій, гуманній — може бути благополуччя для всіх і [...] бода совісті для всіх.

Терпимість... Донедавна цього слова ніби й не існувало. А тепер у ньому доля нації, доля України. Нетерпимість і демократія — несумісні. Розірвана нетерпимістю, будь-яка держава зазнає краху.

У мене неодноразово виникала думка: от якби релігійні діячі всіх віросповідань України зібрались разом і поговорили на одну тему — тему терпимості. Ад[...] нові моралі всіх [...]сві[...] релігій лежить терпимість.

Після відвідин північноамериканського континенту я в цій думці ще більше укріпився. Там я бачив справжню віротерпимість. У синагозі зібрались представники різних християнських і нехристиянських вірувань. І ми там говорили про загальні сп[...]ви, про Україну, про де[...]кратію, про мир у нашому домі, про мир між релігіями, між конфесіями. І це сприймалось як нормальне.

Виходячи з ситуації в нашому домі, пропоную ось що. **Чому б не скликати Всеукраїнський форум релігійних діячів усіх віросповідань України?** Усіх без винятку: і давніх, і найновітніших, і християнських, і нехристиянських, і багатомільйонних, і малочисельних. Не з[...] б при цьому ще [...] об'єднання віруючих — партії, товариства, братства, асоціації, центри.

Це був би перший в історії України загальнорелігійний форум. І тема обговорення могла б бути така: в ім'я людського спокою, в ім'я майбутнього України — злагода.

Україна — багатомільйонна держава. На її території — десятки віросповідань. У нас понад п'ятдесят релігійних течій. Тож заспокійливий миротворчий голос їх діячів почули б в усіх верствах населення.

І якщо форум відбудеться, то дуже хотілося б, щоб девізом його стало оте євангельське: «Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться».

У кулуарах Верховної Ради

ТАЄМНЕ СТАЛО ЯВНИМ

Та, в принципі, військові питання, які депутати парламенту обговорювали на закритому засіданні 11 жовтня, і не мали бути прихованими від народу України. Адже саме йому, платнику податків, утримувати із своїх гаманців майбутні збройні сили незалежної України та все те, що з ними зв'язане. Саме таке розуміння проблеми й стало головним резоном того, що всі обговорювані документи будуть надруковані в пресі для ознайомлення й обговорення. У всякому разі, про це повідомили на імпровізованій зустрічі з журналістами члени української вертикальної військової «тріади»: голова парламентської Комісії з питань оборони та держбезпеки Василь Дурдинець (законодавче вирішення), держміністр України з питань оборони, держбезпеки та надзвичайних ситуацій Євген Марчук (координація на рівні уряду) та міністр оборони України Костянтин Морозов.

Розглядали на засіданні концепцію оборони та створення збройних сил і військову доктрину незалежної України. Вирішили, заслухавши доповідь представника міністерства фінансів про найважливішу, фінансову, можливість утримувати власне військо, міністерство оборони повністю мати вже в 1991 році, основи збройних сил — у 1992 році, а всю військову реформу завершити в 1994—1995 роках.

У своїй діяльності депутати виходили з постанови Верховної Ради «Про військові формування на Україні» від 24 серпня 1991 ро-

(Закінчення на 5-й стор.).

ВПРИТУЛ НЕ ПОМІТИЛИ,

або Прохання до Михайла Сергійовича не розтинати себе навпіл

Центральне телебачення уже вкотре підтверджує свою позицію. Наприкінці минулого тижня у колишній програмі «Час» ми мали щастя дізнатись, що міністр закордонних справ Росії Козирєв відвідав Францію. Досить детально розповідалося, з ким він зустрічався і про що говорив. Минуло кілька хвилин і на телеекрані — державний секретар США Бейкер. Диктор переповідає його слова, і, як кажуть, впритул не бачить, що поруч з Бейкером стоїть міністр закордонних справ України Зленко. Ну, таке диво ми не сподівалися навіть від Центрального телебачення. Показувати і не помічати — це щось нове в міжнародній тележурналістиці. Раніше хоч не показували. Не помічати дій України на міжнародній арені, схоже, стає звичайною традицією ЦТ.

Після інформаційної програми ми мали можливість бачити й чути інтерв'ю керівника ЦТ Яковлєва з президентом Горбачовим. Такого безцеремонного інтерв'ю не те що з президентом, а з будь-ким, давно не доводилося бачити. Яковлєв з його нікудишньою дикцією, ковтанням слів ледь не стрибав у вічі Горбачову, перебивав, поспішаючи висловити свої «глибокі» думки. Невже, ставлячись так до президента, можна серйозно говорити про Союз? Чи, може, продемонстроване Яковлєвим ставлення до президента якраз і є дзеркалом ставлення до Союзу. Якщо так, то заперечень немає.

Але ж в. інтерв'ю йшлося саме про збереження Союзу і про Союзний договір. Горбачов навіть сказав, що от він за походженням наполовину воронезький, наполовину — чернігівський і, мовляв, з відокремленням України йому доведеться різати себе навпіл.

Не треба харакірі, Михайле Сергійовичу, ви ж не японський самурай, якому кодекс честі велить саме так реагувати на крупну невдачу. Та й якщо йти за такою логікою Горбачова, то доведеться залити світ морями крові, сотнями мільйонів самогубств. Бо ж у сотнях країн проживають сотні мільйонів людей не корінних національностей, вихідців з інших країн і т. д. Але щось не чути, щоб вони себе на цій підставі розтинали. У свій час, наприклад, Данія, Норвегія й Швеція були одним королівством. А тепер — добрі сусіди, самостійні держави. І ніхто там себе не різав і не ріже навпіл чи на три частини.

Боже, як же їм хочеться мати у своїй владі Україну! І можна уявити, як сильно на нас будуть тиснути. Але подумайте, люди добрі, якщо нас так сильно тягнуть, то кому це вигідно? Горбачов у свій час говорив, що в оновленій федерації республіки передаватимуть функції центру і той центр буде мати владу лише над тим, що йому добровільно передадуть. Говорив Горбачов, а паралельно створював десятки союзних міністерств і відомств. Під які функції? Їх же ще не було передано!

Невже не зрозуміло, що Україна буде самостійною державою, як і проголосила наша Верховна Рада. І замість готуватися до харакірі або вишукувати нові засоби тиску на шкоду всім республікам екс-Союзу, треба налагоджувати рівноправні, взаємовигідні економічні зв'язки між цими республіками. А Україна, як держава, всім своїм дітям, незалежно від національності й віросповідання, гарантує однакові права. І якщо Горбачов захоче відвідати Чернігівщину чи хату (скромну!) собі тут побудувати — заперечень, думаю, не буде.

Треба негайно зробити головне — розібратися із зовнішнім боргом СРСР. За часів Горбачова він зріс втричі і продовжує зростати. То Японія, то інші збираються дати ще щось в кредит. А Союз, особливо його керівні структури, дружно й швидко те пройдять та розкрадуть. Україні треба від цього негайно відмежуватись. Треба шляхом переговорів чесно визначити частку України в тому борговї СРСР і надалі діяти самостійно. Бо й онуки наші не розплатяться, не вилізуть з тої ями.

Сергій ПРАВДЕНКО.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ — НЕ ІЗОЛЯЦІЯ

Вчора о 10 годині ранку Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук зустрівся з представниками 6-тисячного трудового колективу Житомирського заводу хімних волокон.

У своєму виступі та відповідях на запитання Леонід Макарович не раз наголошував на тому, що Україна не збирається відокремлюватись від усього світу колючим дротом, навпаки — взаємовигідні економічні зв'язки сприятимуть поглибленню взаєморозуміння, справжньої, а не трафаретно-плакатної дружби між республіками. А Верховна Рада і президент при укладанні будь-яких договорів передусім мають керуватись інтересами народу України.

Щодо незалежності нашої держави, її прагнення самостійно вирішувати свою долю, то нікому не дано право ставити перепони на шляху до цієї віковічної мрії народу.

Найголовніше нині, як вважає Леонід Макарович, є також об'єднання сил, партій, рухів, всіх громадян задля спільної мети — побудови суверенної України. Задля цього слід вести велику роз'яснювальну роботу з тим, щоб люди під час Всеукраїнського референдуму цілком свідомо підтримали Акт про незалежність України, бо від результатів референдуму залежить майбутнє України, її визнання в світі.

Чимало запитань стосувалось майбутнього економіки нашої держави, її устрою, добробуту громадян.

Враження від зустрічі з Леонідом Кравчуком:

Микола Іноземцев, електронщик:

— Я вже раніше визначився, що голосуватиму за Леоніда Макаровича, а ця зустріч підтвердила правильність мого вибору.

Після обіду шлях Голови Верховної Ради проліг у Коростенський район, який належить до одного з найбільш уражених радіацією внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Василь ТУГЛУК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Житомирська область.

ДО ЗІРОК — ЧЕРЕЗ ЗЕМНІ ПРОБЛЕМИ

Та не тільки футбол, певно, турбує радянський, справді інтернаціональний, загін космонавтів. У тому, що залишилося від країни, яка ще й досі зветься СРСР з додатком «колишній», космос, його наукові дослідження, космічна наука і техніка — чи не єдине, що зберігає рівень світового гатунку і є справедливою гордістю всіх тих, хто входив до складу Союзу. Але космос — це великі гроші на витрати і майже ніякої інформації про космічну «здачу», прибутки від досліджень на орбіті.

Тож цілком закономірною може бути думка щодо іншої мети космічного «десанту» в Київ: спробувати довідатися від керівництва незалежної держави, як вона собі думає щодо подальшого космічного майбутнього, збирається чи не збирається знову вкладати гроші в справу прийдешніх століть.

Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук, який тільки-но повернувся із засідання Державної Ради СРСР, де було прийнято рішення про підписання 15 жовтня цього року економічної угоди між добровольцями - республіками, звісно, теж хотів поділитися своїм баченням проблеми не тільки з керівництвом республіки.

Тож не дивно, що 12 жовтня вони зустрілися у залі Президії українського парламенту. З одного боку — Л. Кравчук, з другого — космонавти: двічі Герой Радянського Союзу В. Ляхов, Герої Радянського Союзу В. Афанасьєв, О. Баландін, А. Березовий, В. Зудов, космонавт-випробувач Т. Мусабаєв, кандидат у космонавти, український журналіст Ю. Крикун, один із ініціаторів програми «Невідомий космодром», редактор відділу науки газети «Правда» В. Губарєв.

І говорили вони не тільки про космос. Скоріше навпаки — майже зовсім не про космос. Про нього Л. Кравчук сказав, що на Держраді визначилися: космос, стратегічна оборона, екологія, ядерна зброя та ще два-три головних напрями діяльності мають бути спільними й фінансуватися всіма республіками. Україна згодна фінансувати космічні дослідження і навіть послати на орбіту свого космонавта.

Мова йшла про земне. Л. Кравчук повідомив, що рішення про економічну угоду було прийнято чи не вперше шляхом консенсусу, а отже, є надія, що воно буде життєздатним. Потрібні рішучі взаємні заходи. про контури яких, здається, домовилися в Москві 11 жовтня.

Повідомив Л. Кравчук і про те, що на Держраді він рішуче поставив питання про необхідність єдиного інформаційного простору на всій території колишнього СРСР, що давало б змогу правдиво висвітлювати події на Україні. «А то на Центральному, Російському телебаченні йде цілеспрямоване розпалювання антиукраїнських настроїв, а Україна не має змоги відповісти так, щоб її почули і Грузія, і Молдова, і Середня Азія, — сказав він. — Якщо так буде й надалі, Україна, яка дає на утримання Держтелерадіокомпанії в Москві 20 відсотків коштів, не дасть жодної копійки».

Повідомив Л. Кравчук, наприклад, про українські митниці. З'ясувалося, що в Україні не було іншого виходу, як тільки таким чином відповісти на односторонні дії Росії, яка всупереч попередній домовленості вдвічі підняла закупівельні ціни на м'ясо, і цей захід «вимив» українські прилавки геть начисто.

А на футбольному матчі 13 жовтня на київському стадіоні «Динамо» перемогла дружба, але з рахунком 3:1 на користь динамівських ветеранів. Перший удар по м'ячу зробив Л. Кравчук.

Не програли й знедолені діти нашого перехідного періоду. Їм пішли й кошти та подарунки спонсорів — кольорові телевізори.

Володимир СКАНЯ.

Фото **Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.**

Телеграфним рядком з Буковини

КАДРИ ДЛЯ ДІАСПОРИ

Торік за парти Чернівецького педучилища сіло одинадцять громадян сусідньої Румунії, вихідців з українських сімей, котрі проживають у Сучавському повіті. Після чотирьох років навчання юнаки та дівчата повернуться додому вчителями початкових класів національних шкіл у різних регіонах Румунії, де компактно живуть українці.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ КІНЬ

Не можна уявити Буковинських Карпат без гуцульського коня. Він віддавна — надійний помічник лісорубів, чабанів, полонинників. Та останнім часом поголів'я почало зменшуватися. Відродити його взявся колгосп «Прогрес» Путильського району, де створено першу в області племінну ферму по відтворенню гуцульських коней.

СОЛДАТАМ — ВДЯЧНІСТЬ

Чернівецький облвиконком вшанував воїнів місцевого гарнізону за мужність, виявлену ними при рятуванні людей, потерпілих від стихійного лиха. Великій групі солдат, прапорщиків та офіцерів вручено цінні подарунки, грошові премії.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».

Проекти

ІДЕЯ НАША, ГРОШІ ВАШІ

Оригінально вирішити модну проблему знесення пам'ятників запропонував Житомирській міськраді співголова місцевого «Меморіалу» І. Корецький: пам'ятники нехай зносять усі, хто хоче, але — за власні гроші! Уявляєте собі «Фонд знесення пам'ятника Карлові Марксу» (приміром) — з власним номером рахунку в Житлосоцбанку?

Може, хоч так охочих «розкидати каміння» стане менше?

Юрій АНИСИМОВ.
Житомир.

Це ж треба!

ЛИСТІВКИ З «ПІДПІЛЛЯ»

Цю листівку багато хто з одеситів знайшов у власних скриньках. А потрапила вона туди, виявляється, з підпілля: чорним по білому було написано, що її текст склав «Комітет рядових комуністів у підпіллі».

Проти чого ж виступають, що обстоюють «рядові комуністи»? Насамперед Акт про незалежність України вони вважають «правим переворотом». А можливим він став, бо владу захопили націонал-сепаратисти, підтримані вчорашніми партійними лідерами. Націоналісти, зрозуміло, засіли в українському парламенті. Вони й заборонили компартію — «останню силу, здатну завадити їм захопити владу». Однак ця «остання сила», сподіваються «підпільники», таки відродиться й себе покаже. Бо — «нам потрібна марксистська партія України». Правда, кому це «нам», «рядові комуністи» не уточнюють: їм особисто чи українському народові? Якщо мають на увазі перше, то це їхня справа, а коли друге, то чи ж запитали у народу?

Щодо закликів — «Готуйтеся до священної боротьби! Об'єднуйтеся в групи опору!», то вони, безперечно, адресовані народові, бо ж самі «комуністи у підпіллі», треба розуміти, до «священної боротьби» вже готові й у «групи опору» вже об'єдналися.

«Підпільники» хоч і засуджують своїх колишніх лідерів за те, що ті упустили владу, та з арсеналу їхньої ідеології багато що запозичили. Ось хоч би таке: «Друзі! Якщо вам дороге світле майбутнє своїх онуків, передруковуйте й розкидайте наше зерня по поштових скриньках». Отже, знову «світле майбутнє онуків», заради якого варто боротися, не шкодуючи власного життя? Але ж це все вже було, було...

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

Мовою цифр

ІДУТЬ ЛІЦЕНЗІЇ ЗА ВІТРОМ

Одноразове обстеження ефективності використання ліцензій на підприємствах України, проведене Мінстатом, свідчить, що й тут у нас не все гаразд.

У 1990 році на 63 підприємствах проводилось освоєння 83 ліцензій, закуплених за кордоном. Із них: 49 — в країнах ЄЕС, 11 — в Японії, 7 — в США, 1 — в Угорщині. Найбільшу частину становлять «НОУ—ХАУ» — 50,6 відсотка, ліцензії промислових зразків і товарних знаків — 15,7 відсотка, по послугах виду інжиніринг — 12 відсотків, використанню винаходів — 10,8 відсотка.

Загальні витрати на придбання ліцензій становили 360 мільйонів карбованців, а вартість кожної, в середньому, — 4,3 мільйона карбованців.

Практично всі закуплені ліцензії (92,2 відсотка) засвоєно у виробництві. Однак ефективність їх використання залишається низькою.

У 1990 році загальний обсяг реалізованої ліцензійної продукції становив 178,6 мільйона карбованців, з якої тільки на 1,9 мільйона карбованців було поставлено на експорт, в основному в Угорщину і країни ЄЕС. Одержано прибутку від реалізації ліцензійної продукції лише 39,3 мільйона карбованців.

Основними причинами низької ефективності використання ліцензій є порушення строків передачі технічної документації і постачання іноземного устаткування, несвоєчасне освоєння ліцензій.

Стан справ, що склався на Україні, свідчить про те, що ці питання недостатньо економічно обгрунтовуються, витрачаються при цьому значні кошти без належної їх віддачі.

Ніна ЧВОКОВА,
економіст Мінстату України.
Київ.

Мал. Віктора КУДІНА.

ВЛАДУ ТРЕ[...]

На власному гіркому досвіді в цьому переконався голова будівельного кооперативу «Зеніт» В. Антоненко, який не з'явився на засідання виконкому Прилуцької міськради, що розглянув питання про недоліки у фінансово-господарській діяльності окремих кооперативів. За недисциплінованість свого шефа, а вірніше — працівниць бухгалтерії, які не передали вчасно телефонограму з Ради, 200 кооператорів невдовзі стали... безробітними.

Як могло таке трапитися? А, виявляється, дуже просто. Міськвиконком, який на час розгляду важливого пункту [...] рух у [...] єдине [...] ня до [...] ня змін[...] слух ви[...] місце В[...] ку напр[...] на його [...] велику [...] комісію[...] «копну[...] пе[...] хунок [...] ванців [...] ті под[...] штраф[...] зв'язку [...] 40 чол[...] прац[...] кіль[...]

Пост ДАІ

Ностальгія за старими шт[...]

Указ Президії Верховної Ради України від 29.07.1991 року спрямовано на посилення відповідальності за порушення правил безпеки на дорогах.

Свіжоприйнятий законодавчий акт не встиг набрати обертів, як піднялася нова хвиля, яка захлеснула деякі автогосподарства, — невдоволення значними, на відміну від попередніх, розмірами штрафів. Поступово вона переросла, як і годиться для цивілізованої держави, у страйк транспортників, що відбувся в Одесі. І ось делегація страйкарів з пакетом вимог прибула в столицю.

10 жовтня вона побувала в Управлінні ДАІ МВС України. Делегація у складі водіїв держтранспорту та начальників АТП (нагадаю, що посилені адміністративні санкції стосуються й керівників) висловила своє занепокоєння проблемою безпеки руху. Розв'язання її, на думку страйкарів, залежить в першу чергу не від покарання грошима, а від поліпшення стану шляхів, матеріально-технічного забезпечення автопарків, соціально-побутових умов транспортників тощо. Голова міжгалузевого страйккому Л. Четверткін рішуче став на захист водіїв. Так, шофери змушені працювати на технічно несправних автомашинах, а тут іще на плечі лягають драконівські штрафи. Його підтримав голова ЦК профспілок працівників автотранспорту та шляхового господарства України А. Король, який висловив критику на адресу уряду, що ніяк не покладе край «чорному ринку» запчастин. Лише після насичення ними автопарків можна вести мову про збільшення штрафів за використання несправних машин. В ході дискусії члени страйккому наполягали на тому, що штраф за це може бути до 30 карбованців, але не 50—100, як зараз. Так само за випуск на лінію несправного транспорту посадові особи мусять платити до 100 карбованців замість встановлених 100—500.

Водії вважають, що Указ спрямований насамперед проти них, оскільки підвищені штрафи при мізерній платні шоферам ставлять їх у ста[...] новище [...] чималі [...] швидко[...] ний [...] ві[...] до пі[...] вимог [...] вважан[...] автоінс[...] Тому [...] шити [...] 30 крб[...]

Зага[...] в р[...] кудь[...] ли чер[...] тупник[...] справ [...] началь[...] МВС [...] ким, [...] предст[...] «Укра[...] ким ст[...] ний по[...] ження [...] на ду[...] дає ви[...] [...] ни з п[...] борот[...]

Телеграфним рядком з Сум

НАКАЗАНО ВИЖИТИ

Поки у «верхах» думають, яким має бути договір про співпрацю колишніх радянських республік, то Суми налагоджують прямі зв'язки «з іноземними містами». Ще одним виявленням такої політики став семінар на тему «Перехід міст та регіонів до ринкової економіки», на який прибули ділові люди з Москви, Санкт-Петербурга, Іркутська, з інших міст України.

БУДУВАТИСЯ ВИГІДНО

Принаймні тим, хто працює в Зарічному продторзі міста Сум. Індивідуальним забудовникам і претендентам на кооперативне житло виділяють разову безоплатну допомогу в 20 тисяч карбованців. Скрізь би так...

...І СОРОК МЕНЕДЖЕРІВ

Після останнього відвідання Целле (ФРН) сумською делегацією досягнуто, зокрема, угоду про створення в Сумах системи супутникового телебачення. Тамтешня академія береться також підготувати для нашого малого бізнесу 40 менеджерів. Перша група сумських абітурієнтів вирушить на навчання за кордон вже до кінця нинішнього року.

«ШАНС» ПРОТИ СТРЕСУ

Відвідання колгоспного ринку в Сумах, де ціни вже не кусаються, а гризуться, вочевидь негативно впливає на нервову систему громадян. Допомогти покупцям боротись із стресом взялось мале підприємство «Шанс», яке нещодавно відкрило своє представництво на базарі. Спосіб простий і старий як світ. За помірну плату клієнтам пропонують тут сухе вино на розлив, перехилив склянку-другу — кепський настрій куди й подівся.

УВАГА, ДОСВІД!

Цікаву рацпропозицію впроваджено на Сумському м'ясокомбінаті: під час ремонту директорської «Волги» умільці обладнали в недоступному для стороннього ока закутку машини оригінальну схованку, в ній за один раз без клопоту можна вивезти чимало м'ясопродуктів. Одного дня на прохання міліції водій М. Скорик одразу за прохідною розповів про оригінальну новинку і продемонстрував її так би мовити у дії. На представників правоохоронних органів справило [...] няча в[...] копчен[...] ловне [...] граміа[...] уважне[...] делікат[...] усіх пр[...] «легко[...] цяє на[...]

Віта[...]
влас[...]
«Го[...]

...треба!

...«ПІДПІЛЛЯ»

...здатну завади-
...ти владу». Од-
...ння сила», спо-
...дпільники», та-
...ся й себе пока-
...«нам потрібна
...партія Украї-
...кому це «нам»,
...ністи» не уточ-
...обисто чи ук-
...народові? Якщо
...азі перше, то
...а, а коли друге,
...тали у народу?
...иків — «Готуй-
...енної боротьби!
...в групи опо-
...безперечно, ад-
...дові, бо ж самі
...підпіллі», тре-
...до «священної
...е готові й у

«групи опору» вже об'єдналися.

«Підпільники» хоч і засуджують своїх колишніх лідерів за те, що ті упустили владу, та з арсеналу їхньої ідеології багато що запозичили. Ось хоч би таке: «Друзі! Якщо вам дороге світле майбутнє своїх онуків, передруковуйте й розкидайте наше зерня по поштових скриньках». Отже, знову «світле майбутнє онуків», заради якого варто боротися, не шкодуючи власного життя? Але ж це все вже було, було...

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

Прецедент

ВЛАДУ ТРЕБА ШАНУВАТИ...

На власному гіркому досвіді в цьому переконався голова будівельного кооперативу «Зеніт» В. Антоненко, який не з'явився на засідання виконкому Прилуцької міськради, що розглянув питання про недоліки у фінансово-господарській діяльності окремих кооперативів. За недисциплінованість свого шефа, а вірніше — працівниць бухгалтерії, які не передали вчасно телефонограму з Ради, 200 кооператорів невдовзі стали... безробітними.

Як могло таке трапитися? А, виявляється, дуже просто. Міськвиконком, який на час розгляду важливого пункту про кооперативний рух у Прилуках мав лише єдине дріб'язкове зауваження до «Зеніту» щодо внесення змін до статуту, за непослух вирішив поставити на місце В. Антоненка. Спочатку направив гнівного листа на його адресу, а згодом і велику контрольно-ревізійну комісію. Вона відповідно «копнула». Податкова інспекція виставила «Зеніту» рахунок в сумі 702970 карбованців за порушення в сплаті податку. Ця гігантська штрафна цифра набігла в зв'язку з тим, що близько 40 чоловік, які тимчасово пра[illegible]али в коо[illegible]ативі по кіль[illegible]днів, пере[illegible]очі прийняли за постійні штатні одиниці. Звинувативши кооператорів і в інших гріхах, не вислухавши ніяких пояснень, кооператив прикрили.

И це при тому, що «прилуцькі хапуги» при середньомісячній зарплаті 380—400 карбованців виконали за 2,5 року в місті будівельно-монтажних робіт на суму 3,3 мільйона карбованців, мали ще чимало об'єктів звести, відремонтувати тощо. Та, на жаль, їх покарали: переважила «образа», а не компроміс.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігівська область.

ЗАСІДАННЯ РОБОЧОЇ...

Зверніть увагу

Відбулося засідання створеної за рішенням виконкому Спілки журналістів України робочої групи по скликанню позачергового з'їзду журналістів незалежної Української держави. Головою робочої групи обраний харківський журналіст А. Кльова, співголовою — декан факультету журналістики Львівського університету В. Здоровега. До складу робочої групи ввійшли представники Асоціації демократичної преси України та інших журналістських об'єднань. Вирішено запросити до співпраці українських журналістів у діаспорі.

Створено комісії для підготовки основних документів

VIII по...
проведен...
на груде...
гляд з'їз...
нести пи...
принципи...
яльності...
незалежн...
ни у Ста...
номічні...
побудова...
дах, та...
ня.

Робоча...
всіх ж...
ни наде...
позиції...
Спілки, ...
журналіс...
су СЖУ: ...
щатик, 2...

...ВІТРОМ

...ці загальний об-
...ної ліцензійної
...новив 178,6 мі-
...ванців, з якої
...мільйона кар-
...поставлено на
...овному в Угор-
...ни ЄЕС. Одер-
...у від реаліза-
...ої продукції ли-
...ьйона карбован-

...причинами ни-
...ності викорис-
...й є порушення
...дачі технічної
...і постачання
...статкування, не-
...оєння ліцензій.
...що склався на
...ить про те, що
...едостатньо еко-
...нтовуються, ви-
...ри цьому значні
...алежної їх від-

...а ЧВОКОВА,
...Мінстату Ук-

...ра КУДІНА.

Пост ДАІ

Ностальгія за старими штрафами

Указ Президії Верховної Ради України від 29.07.1991 року спрямовано на посилення відповідальності за порушення правил безпеки на дорогах.

Свіжоприйнятий законодавчий акт не встиг набрати обертів, як піднялася нова хвиля, яка захлеснула деякі автогосподарства, — невдоволення значними, на відміну від попередніх, розмірами штрафів. Поступово вона переросла, як і годиться для цивілізованої держави, у страйк транспортників, що відбувся в Одесі. І ось делегація страйкарів з пакетом вимог прибула в столицю.

10 жовтня вона побувала в Управлінні ДАІ МВС України. Делегація у складі водіїв держтранспорту та начальників АТП (нагадаю, що посилені адміністративні санкції стосуються й керівників) висловила своє занепокоєння проблемою безпеки руху. Розв'язання її, на думку страйкарів, залежить в першу чергу не від покарання грошима, а від поліпшення стану шляхів, матеріально-технічного забезпечення автопарків, соціально - побутових умов транспортників тощо. Голова міжгалузевого страйккому Л. Четверткін рішуче став на захист водіїв. Так, шофери змушені працювати на технічно несправних автомашинах, а тут іще на плечі лягають драконівські штрафи. Його підтримав голова ЦК профспілок працівників автотранспорту та шляхового господарства України А. Король, який висловив критику на адресу уряду, що ніяк не покладе край «чорному ринку» запчастин. Лише після насичення ними автопарків можна вести мову про збільшення штрафів за використання несправних машин. В ході дискусії члени страйккому наполягали на тому, що штраф за це може бути до 30 карбованців, але не 50—100, як зараз. Так само за випуск на лінію несправного транспорту посадові особи мусять платити до 100 карбованців замість встановлених 100—500.

Водії вважають, що Указ спрямований насамперед проти них, оскільки підвищені штрафи при мізерній платні шоферам ставлять їх у становище жебраків. Зокрема, це чималі суми за перевищення швидкості, проїзд на заборонний [illegible]ал світло[illegible] — [illegible] водії [illegible] знизити [illegible]тариф» до півсотні. Недодержання вимог дорожніх знаків вони вважають не вартим уваги автоінспектора, яка оцінюється у 30—100 карбованців. Тому й запропонували зменшити шкалу покарання до 30 крб.

Загалом зустріч відбулася в р[illegible]ому рит[illegible]оч подекуди [illegible]оції вис[illegible]ючих били через край. Разом із заступником міністра внутрішніх справ України Г. Бердовим, начальником Управління ДАІ МВС України Б. Масловським, керівниками відділів, представником корпорації «Укравтотрансу» І. Гумінським страйкарі виробили спільний погляд на окремі положення Указу, який в цілому, на думку присутніх, відповідає вимогам часу. Пропозиції ст[illegible] Указу [illegible]чі Ко[illegible]вної [illegible] України з питань правопорядку та боротьби із злочинністю.

Владислав ГРОМОВ.

ТАЄМНЕ СТАЛ...

(Продовження. Початок на 2-й стор.).

...ку та із звернення до військовослужбовців, які служать у республіці, від 3 вересня 1991 року. В основу військової реформи покладено принцип побудови на Україні правової держави і основні незалежницькі документи, прийняті парламентом, зокрема Декларацію про державний суверенітет України.

Як заявив К. Морозов, збройні сили України не матимуть на своєму озброєнні ядерної зброї і створюються вони виключно для оборони своїх кордонів. Ядерна зброя, 176 пунктів розміщення якої є сьогодні на Україні, залишається у віданні центру, в одних командирських руках, але Україна, згідно зі своєю Декларацією, прагнутиме стати без'ядерною. А отже, як рівноправний партнер братиме участь у всіх переговорах щодо скорочення і знищення ядерної зброї, включаючи й радянсько-американські зустрічі з цього питання. В. Дурдинець сказав прямо: «Україна буде мирною державою, але не беззахисною». І головне, на чому наголосили всі три господарі зустрічі, це те, що керівництво України у військових питаннях стоятиме на розумінні сьогоднішніх реалій та здоровому глузді. До речі, саме на тому, чого інколи не вистачає депутатам у всій іншій діяльності. На жаль...

Особли...
ністр Є. ...
закони п...
альну за...
вослужбо...
мії. Сут...
раїнські ...
вати себ...
краще, ...
ма, буле...
бутній со...
нившись ...
цевлашто...
ний терм...
шову ком...
ринку, ц...
порах ра...
це — ар...
шаться і...
залежнос...
На відмі...
Армії, р...
армії ма...

ДИПЛОМАТІЯ З... М'Я...

Минулих вихідних у Мінську побувала група народних депутатів України. Цю делегацію очолював голова постійної Комісії у справах молоді, член Президії Верховної Ради України Анатолій Матвієнко.

За столом неофіційних переговорів у залі Президії Верховної Ради Республіки Білорусь кожна сторона поінформувала про ту ситуацію, яка нині утворилася в Білорусі та на Україні. Живемо разом тисячоліття. Як кажуть, хати наші поряд, але один про одного саме тепер знаємо, на жаль, дуже обмаль.

Було, зрозуміло, багато запитань з обох боків: про Крим і Донбас, військо та економіку, гроші і державні мови, Чорнобиль і телебачення.

Обидві сторони дійшли згоди в питаннях щодо цілісності територій, ставлення до союзного парламенту. Обговорювалася можливість спільних протидій тиску з боку будь-якої республіки під час «шлюборозводного» процесу, велася мова й про економічну угоду між групою республік (у тому числі Білоруссю та Україною), мета якої не дати домінувати Росії.

Після цього Анатолій Матвієнко мав годинну розмову з Головою Верховної Ради Білорусі Станіславом Шушкевичем.

Про що ж ішлося на ній?

— Я мав повноваження від Президії і від заступника Голови Верховної Ради України Володимира Гриньова, — сказав А. Матвієнко, — Пам'ятаєте, на нашій сесії було порушено питання щодо делегування до Верховної Ради так званого Союзу (його палат) групи депутатів України лише після консультацій з державами — колишніми суб'єктами СРСР. Саме Володимир Борисович очолює групу, яка займається цією проблемою. Отже, мені доручили зустрітися з керівництвом сусідньої держави і з'ясувати, яка ж реакція білоруської сторони на позицію України. Я поінформував Станіслава Станіславовича, що Україна, якщо і надсила-

тиме якус...
ви, то тіл...
лік. Мета...
ваному д...
Союзу. У...
республік...
бути в с...
правом в...
шення що...
ховної Р...
мав таку...

Коли за...
політичних...
грали... ф...
ходив він...
ному пол...
Стайках п...
ревага б...
тей, які ...
честі, був...
путатів, ...
ними гра...
граним ко...

Білорусі...
вдача зач...
ни пообіц...
тися і пр...
матч-відпо...

Віктор ...
спеціал...
дент «...
Мінськ...

Телеграфним рядком з Сум

...кового телеба-
...ня академія бе-
...підготувати для
...бізнесу 40 ме-
...ша група сумсь-
...в вирушить на
...ордон вже до
...го року.

...ОТИ СТРЕСУ

...олгоспного рин-
...е ціни вже не
...гризуться, воче-
...впливає на нер-
...громадян. До-
помогти покупцям боротись із стресом визвалось мале підприємство «Шанс», яке нещодавно відкрило своє представництво на базарі. Спосіб простий і старий як світ. За помірну плату клієнтам пропонують тут сухе вино на розлив, перехилив склянку-другу — кепський настрій куди й подівся.

УВАГА, ДОСВІД!

Цікаву рацпропозицію впроваджено на Сумському м'ясокомбінаті: під час ремонту директорської «Волги» умільці обладнали в недоступному для стороннього ока закутку машини оригінальну схованку, в ній за один раз без клопоту можна вивезти чимало м'ясопродуктів. Одного дня на прохання міліції водій М. Скорик одразу за прохідною розповів про оригінальну новинку і продемонстрував її так би мовити у дії. На представників правоохоронних органів справило неабияке враження свиняча вирізка, копчена і напівкопчена ковбаси, балик, а головне їх кількість — 47 кілограмів. «Везе ж людям» — зауважив хтось. Кому саме везе делікатеси водій та й взагалі усіх причетних до таємничого «легковичка» незабаром обіцяє назвати слідство.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Футбол. Ще крок до здобуття путівки на фінальну частину чемпіонату Європи зробила збірна Радянського Союзу, яка в Москві внічию — 0:0 — зіграла з командою Італії.

	В	Н	П	М	О
СРСР	4	3	0	10—2	11
Італія	2	3	1	9—4	7
Норвегія	3	1	2	8—4	7
Угорщина	2	3	2	10—9	7
Кіпр	0	0	6	2—20	0

Чемпіонат країни. Друга ліга, українська зона, 44-й тур. «Маяк» (Очаків) — «Кривбас» — 1:2, «Чайка» — «Закарпаття» — 2:0, «Океан» — «Карпати» — 1:0, «Зірка» — «Шахтар» — 2:2, «Дніпро» — «Сталь» — 1:1, «Динамо» — «Кристал» — 3:1, СКА — «Колос» — 0:2, «Маяк» (Харків) — «Прикарпаття» — 0:3, «Хімік» — «Приладист» — 0:0, «Автомобіліст» ...
2:1, «Десн...
0:1, «Полі...
0:1, «Под...
0:0.

Хокей. ...
країни. «С...
педо» (Яр...
2:0, 4:0). Ш...
ков (33), ...
Савенко ...
(48), Васил...
Мартинюк ...
регудов (1...

ГОЛОС України

…едент

А ШАНУВАТИ...

… кооперативний …жах мав лише …зкове зауважен… …у» щодо внесен… …татуту, за непо… …в поставити на …тоненка. Спочат… … гнівного листа …есу, а згодом і …рольно-ревізійну …она відповідно … Податкова інс… …вила «Зеніту» ра… … 702970 карбо… …рушення в спла… Ця гігантська …ифра набігла в …м, що близько … які тимчасово … коо[…]тиві по …пере[…]очі при…йняли за постійні штатні одиниці. Звинувативши кооператорів і в інших гріхах, не вислухавши ніяких пояснень, кооператив прикрили.

Й це при тому, що «прилуцькі хапуги» при середньомісячній зарплаті 380—400 карбованців виконали за 2,5 року в місті будівельно-монтажних робіт на суму 3,3 мільйона карбованців, мали ще чимало об'єктів звести, відремонтувати тощо. Та, на жаль, їх покарали: перевершила «образа», а не компроміс.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Чернігівська область.

ЗАСІДАННЯ РОБОЧОЇ ГРУПИ

Зверніть увагу

Відбулося засідання створеної за рішенням виконкому Спілки журналістів України робочої групи по скликанню позачергового з'їзду журналістів незалежної Української держави. Головою робочої групи обраний харківський журналіст А. Кльова, співголовою — декан факультету журналістики Львівського університету В. Здоровега. До складу робочої групи ввійшли представники Асоціації демократичної преси України та інших журналістських об'єднань. Вирішено запросити до співпраці українських журналістів у діаспорі.

Створено комісії для підготовки основних документів VIII позачергового з'їзду, проведення якого планується на грудень-січень. На розгляд з'їзду пропонується винести питання про основні принципи формування і діяльності Спілки журналістів незалежної України, про зміни у Статуті Спілки, про економічні основи діяльності, побудованої на нових засадах, та організаційні питання.

Робоча група запрошує всіх журналістів України надсилати свої пропозиції щодо майбутнього Спілки, соціального захисту журналістів. Писати на адресу СЖУ: 252001, Київ, Хрещатик, 27а.

Від Президії Верховної Ради України

Президія Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає, що 12 жовтня 1991 року на 53-му році життя загинув в автомобільній катастрофі народний депутат України, заступник начальника внутрішніх військ МВС СРСР по Україні і Молдові генерал-майор Василь Никифорович САНІН.

* * *

Комісія Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки глибоко сумує з приводу трагічної загибелі члена Комісії, народного депутата України Саніна Василя Никифоровича та його онучки Ніни.

Здається, що тільки вчора він по-військовому чітко і аргументовано доповідав на сесії Верховної Ради про формування Республіканської гвардії України. Колеги-депутати зустріли його доповідь оплесками, відзначаючи компетентність генерала. І ось сумна звістка. Україні, колегам-депутатам дуже не вистачатиме цієї людини.

САНІН
Василь
Никифорович

У автомобільній катастрофі трагічно загинув народний депутат України генерал-майор Василь Никифорович Санін.

В. Н. Санін народився 7 грудня 1938 року в селі Нове Ядгарово Куюргазинського району Башкирії в родині селян. Трудову діяльність розпочав токарем в електромеханічній майстерні тресту «Башкирвугілля» в місті Кумертау. З 1957 року служив у Збройних Силах СРСР, де пройшов шлях від рядового до генерал-майора, займаючи різні командні й політичні посади. Закінчив Ленінградське військово-політичне училище, Чимкентський педагогічний інститут і Військово-політичну академію. Учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

У 1987 році В. Н. Саніна призначено заступником начальника Внутрішніх військ МВС СРСР по Україні і Республіці Молдова. Неодноразово обирався депутатом місцевих Рад. У 1990 році його обрано народним депутатом України по Жовтневому виборчому округу міста Харкова. Працював заступником голови підкомісії постійної Комісії Верховної Ради України з питань оборони й державної безпеки. До останнього дня брав активну участь у розробці законодавства по створенню Збройних Сил України і Республіканської гвардії України.

На всіх ділянках, які йому доручались, В. Н. Санін проявив високу відповідальність, компетентність і працьовитість. Чуйно ставився до людей. Був скромним і душевно чистим. Завдяки таким якостям його глибоко поважали оточуючі. Ратний труд В. Н. Саніна відзначено орденом «За службу Батьківщині у Збройних Силах СРСР» третього ступеня і багатьма медалями.

Світла пам'ять про Василя Никифоровича Саніна назавжди збережеться в наших серцях.

Група товаришів.

…афами

…аків. Зокрема, це … за перевищення …роїзд на заборон… …світлофору — …[…] …[…]ідії …низити […]тариф» … Недодержання …жніх знаків вони … вартим уваги …ра, яка оцінюєть… …00 карбованців. …опонували змен… … покарання до …

…зустріч відбулася …рит[…]оч поде… …вис[…]ючих би… …ай. Разом із зас… …ністра внутрішніх …їни Г. Бердовим, … Управління ДАІ …ни Б. Масловсь… …никами відділів, …ом корпорації …нсу» і. Гумінсь… …і виробили спіль… … на окремі поло… …, який в цілому, …рисутніх, відпові… …часу. Пропозиції …[…]чі Ко… …[…]краї… …правопорядку та злочинністю.

…лав ГРОМОВ.

…ву відпустку при … одержують гро…ду за вислугу … крб., спецхарчу…локо, грошову …опомогу і допо…тки до 600 крб., …позику на бу…0000 крб., виді…ки для індивіду…ництва житла за …

…дається гурто…м — місце в сі…житку за домов…

… відділ кадрів …2550, м. Вільно…етровської об…лова, 1. Телефо…31; 44-71.

…е враження сви… …копчена і напів… …аси, балик, а го… …кість — 47 кіло… …ж людям» — за… … Кому саме везе …дій та й взагалі …х до таємничого … незабаром обі…підство.

…КСЮТЕНКО,
… кореспондент
…країни».

ТАЄМНЕ СТАЛО ЯВНИМ

(Продовження. Початок на 2-й стор.).

…ку та із звернення до військовослужбовців, які служать у республіці, від 3 вересня 1991 року. В основу військової реформи покладено принцип побудови на Україні правової держави і основні незалежницькі документи, прийняті парламентом, зокрема Декларацію про державний суверенітет України.

Як заявив К. Морозов, збройні сили України не матимуть на своєму озброєнні ядерної зброї і створюються вони виключно для оборони своїх кордонів. Ядерна зброя, 176 пунктів розміщення якої є сьогодні на Україні, залишається у віданні центру, в одних командирських руках, але Україна, згідно зі своєю Декларацією, прагнутиме стати без'ядерною. А отже, як рівноправний партнер братиме участь у всіх переговорах щодо скорочення і знищення ядерної зброї, включаючи й радянсько-американські зустрічі з цього питання. В. Дурдинець сказав прямо: «Україна буде мирною державою, але не беззахисною». І головне, на чому наголосили всі три господарі зустрічі, це те, що керівництво України у військових питаннях стоїтиме на розумінні сьогоднішніх реалій та здоровому глузді. До речі, саме на тому, чого іноколи не вистачає депутатам у всій іншій діяльності. На жаль...

Особливу увагу держміністр Є. Марчук звернув на закони про правову та соціальну захищеність військовослужбовців майбутньої армії. Суть їх у тому, що українські солдати мають почувати себе в наших військах краще, ніж деінде. Зокрема, було сказано, що майбутній солдат України, звільнившись у запас, буде працевлаштований у тримісячний термін і одержить грошову компенсацію (в умовах ринку, що гряде, на ближніх порах разом з безробіттям, це — архіважливо). Збільшаться істотно відпустки в залежності від років вислуги. На відміну від Радянської Армії, рядовий української армії матиме 20, а сержант — 25 діб обов'язкової відпустки, а не за рішенням командирів, наявність самодурів серед яких не може повністю виключити жодна армія. Будуть сплачуватися 50 відсотків квартплати військовослужбовців, даватимуться на 20 років кредити для придбання власного житла, військових буде звільнено від «холостяцького» податку, збільшено компенсацію сім'ям, у яких хтось загинув під час військової служби тощо.

Отже, від розмов про армію України перейшли до справ. Ну й слава Богу.

Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».

ДИПЛОМАТІЯ З... М'ЯЧЕМ

Минулих вихідних у Мінську побувала група народних депутатів України. Цю делегацію очолював голова постійної Комісії у справах молоді, член Президії Верховної Ради України Анатолій Матвієнко.

За столом неофіційних переговорів у залі Президії Верховної Ради Республіки Білорусь кожна сторона поінформувала про ту ситуацію, яка нині утворилася в Білорусі та на Україні. Живемо разом тисячоліття. Як кажуть, хати наші поряд, але один про одного саме тепер знаємо, на жаль, дуже обмаль.

Було, зрозуміло, багато запитань з обох боків: про Крим і Донбас, військо та економіку, гроші і державні мови, Чорнобиль і телебачення.

Обидві сторони дійшли згоди в питаннях щодо цілісності територій, ставлення до союзного парламенту. Обговорювалася можливість спільних протидій тиску з боку будь-якої республіки під час «шлюборозводного» процесу, велася мова й про економічну угоду між групою республік (у тому числі Білоруссю та Україною), мета якої не дати домінувати Росії.

Після цього Анатолій Матвієнко мав годинну розмову з Головою Верховної Ради Білорусі Станіславом Шушкевичем.

Про що ж ішлося на ній?

— Я мав повноваження від Президії і від заступника Голови Верховної Ради України Володимира Гриньова, — сказав А. Матвієнко, — Пам'ятаєте, на нашій сесії було порушено питання щодо делегування до Верховної Ради так званого Союзу (його палат) групи депутатів України лише після консультацій з державами — колишніми суб'єктами СРСР. Саме Володимир Борисович очолює групу, яка займається цією проблемою. Отже, мені доручили зустрітися з керівництвом сусідньої держави і з'ясувати, яка ж реакція білоруської сторони на позицію України. Я поінформував Станіслава Станіславовича, що Україна, якщо і надсилатиме якусь делегацію до Москви, то тільки до Ради республік. Мета — участь у цивілізованому демонтажі колишнього Союзу. Україна вважає, що всі республіки-держави мають бути в однакових умовах з правом вето на будь-яке рішення щодо неї. Голова Верховної Ради Білорусі підтримав таку нашу позицію...

Коли завершилося вирішення політичних питань, депутати зіграли... футбольний матч. Проходив він на чудовому зеленому полі олімпійської бази в Стайках під Мінськом. Тут перевага була явно на боці гостей, які виграли — 7:1. Слово честі, був гордий за наших депутатів, які виявилися вправними гравцями, напрочуд зіграним колективом.

Білорусів, зрозуміло, ця невдача зачепила за живе. І вони пообіцяли добре підготуватися і приїхати до Києва на матч-відповідь.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Мінськ — Київ.

ПОГОДА

15 та 16 жовтня у південних та східних областях переважно без опадів. На решті території часом невеликий дощ, на Прикарпатті помірний. Вночі та вранці по республіці тумани. Вітер південний та південно-західний, 3—8 метрів за секунду. Температура вдень 12—19, на півдні до 23 градусів. Уночі 7—13 градусів.

По Києву та області сьогодні в першій половині дня місцями невеликий дощ. Вітер південний, 3—8 метрів за секунду. Температура 13—18 градусів.

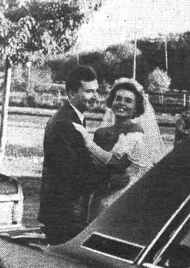

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

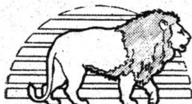
Футбол. Ще крок до здобуття путівки на фінальну частину чемпіонату Європи зробила збірна Радянського Союзу, яка в Москві внічию — 0:0 — зіграла з командою Італії.

	В	Н	П	М	О
СРСР	4	3	0	10—2	11
Італія	2	3	1	9—4	7
Норвегія	3	1	2	8—4	7
Угорщина	2	3	2	10—9	7
Кіпр	0	0	6	2—20	0

Чемпіонат країни. Друга ліга, українська зона, 44-й тур. «Маяк» (Очаків) — «Кривбас» — 1:2, «Чайка» — «Закарпаття» — 2:0, «Океан» — «Карпати» — 1:0, «Зірка» — «Шахтар» — 2:2, «Дніпро» — «Сталь» — 1:1, «Динамо» — «Кристал» — 3:1, СКА — «Колос» — 0:2, «Маяк» (Харків) — «Прикарпаття» — 0:3, «Хімік» — «Приладист» — 0:0, «Автомобіліст» — «Вагонобудівник» 2:1, «Десна» — «Нафтовик» — 0:1, «Полісся» — «Верес» — 0:1, «Поділля» — «Темп» — 0:0.

Хокей. Відкритий чемпіонат країни. «Сокіл» (Київ) — «Торпедо» (Ярославль) — 6:3 (0:3, 2:0, 4:0). Шайби закинули: Синьков (33), Олецький (35, 46), Савенко (42), Бобровников (48), Василенко (59) — у киян; Мартинюк (9), Самилін (10), Перегудов (12) — у ярославців.

Чергова по випуску новин Людмила БАРАНЕВИЧ. Тел. 446-61-13.

Бартер

ТІ ДО ЗИМИ, ТІ ДО ТЮРМИ

Словом, хто до чого готується.

Приміром, директор львівського мотозаводу під час «Галицьких контрактів» домовився про обмін велосипедів на польську картоплю для робітників. Нерівноцінно? Чому ж! Директор продав велосипеди по 200 доларів, тож картопля обійдеться по сорок копійок за кілограм.

А картопля тим часом не вродила і стала об'єктом посиленої уваги злодіїв, як і зерно та худоба. Із 48 затриманих крадіїв кожен четвертий— посадова чи матеріально відповідальна особа. Комусь доведеться готуватись за грати.

ЛЕВОВА ЧАСТКА

Руйнівні для вітчизняної економіки політичні «цунамі» майже не зачепили акціонерне товариство «Концерн — Електрон». Чому? Відповідь дає його президент Віктор РИБИНОК:

— Україна виявилася не готовою взяти на себе функції центру, який розвалився. Приймаються політичні рішення, не підкріплені економічно. Та ми відчули руйнування централізованих структур менше, аніж інші підприємства, бо давно почали працювати на прямих договорах, виборювали самостійність.

Унікально

ХОЧЕШ БУТИ БАГАТИМ—БУДЬ!

Свого часу створення концерну дало можливість забрати 80 відсотків прав від союзного міністерства. Коли підводив якийсь постачальник-монополіст (наприклад, завод у Нагірному Карабаху), ми шукали партнерів поближче, зацікавлювали їх у різний спосіб. Маємо власну розгалужену техноторгову сітку від Владивостока до Калінінграда, яку оцінюють на Заході.

Республіканські закони не давали нам можливості для роздержавлення. Та оскільки не було й заборони, ми зробили цей крок самостійно і сподіваємось, що наш приклад приватизації допоможе уряду прийняти розумні рішення.

Досі політики з нами не радилися, а нині доведеться рахуватися, адже всі наші структури уже працюють на економіку незалежної держави. До речі, політична індиферентність стала неписаним законом нашого життя. Акціонери приходять на виробництво, щоб працювати, отримувати дивіденди для себе, своєї сім'ї і нащадків. А політичні амбіції, страйки тощо нехай вирують за прохідною.

— Вікторе Олександровичу, слово «власник» донедавна було мало не лайливим. Мабуть, роздержавити підприємство легше, аніж розкріпачити напівлюмпенівську свідомість...

— Приватизація виробництва і виховання психології власника — то два нероз'ємні і взаємозумовлені процеси. Ми робимо усе можливе, щоби кожен робітник зжився з думкою: «працюючи на виробництві, я працюю на власну кишеню». Готуючись до роздержавлення, ми у кожному цеху, на кожній прохідній почепили оголошення такого змісту: «За акціями — черги. Поспішай, бо не встигнеш. Акції — твоє майбутнє, твій стабільний добробут, майбутнє твоїх дітей. Отримавши акції, ти перестанеш бути рабом і станеш власником. Добробут, який є у світі, підказує, що це — правильний напрямок. А якщо не встигнеш, — фізкульт-привіт». Протягом травня активність була мала. Робітники взагалі не йшли по акції і афішу сприйняли скептично: «Які черги? Людей дурите! З привітом, хлопці...» А на початку червня аж вікна запітніли. Робітники та їхні близькі родичі (батьки, діти) із семи годин ранку записувалися в чергу, мов за дефіцитом. Максимальна сума вартості акцій становила 10 тисяч карбованців на одну людину.

Психологія власника — це могутній стабілізуючий фактор, бо йому є що втрачати, чим дорожити. Він не піде на крайній крок з ультраправими чи ультралівими.

— Чи не обмежите ви згодом своє щедре спонсорство і меценатство? Адже власники мають рахувати кожну копійку.

— Ми чудово розуміємо, що наша занедбана культура не може існувати без меценатства й спонсорства, отож і надалі вкладатимемо кошти у духовну сферу на партнерських засадах. Це наша громадянська позиція. Є тут свій розрахунок: інтелектуальний потенціал обернеться завтра вищою віддачею на виробництві, а отже вищим рівнем життя.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, власний кореспондент по Львівській області.

Адреса корпункту: Львів-26, Стрийська, 76-В, кв. 13. тел. 35-51-20.

Пишіть, дзвоніть, звертайтеся з пропозиціями щодо реклами.

Ювілеї

АКАДЕМІЮ ВИЗНАВ СВІТ

Львівський зооветеринарний інститут відзначив своє 110-річчя. Ювіляр одержав цінний подарунок: історичну справедливість. Йому повернуто попередню назву — Академія ветеринарної спадщини. Це заслужене пошанування вагомого внеску навчального закладу у вітчизняну науку і підготовку висококваліфікованих кадрів. У академії відбулася міжнародна конференція, у якій взяли участь науковці України, Росії, США, Канади, Польщі. На конференції йшла мова про внесок вузу у відродження й становлення незалежної України, про розвиток зооветеринарної, біологічної, зоотехнічної наук. Учасники конференції ухвалили рішення про створення Всесвітньої асоціації ветеринарних лікарів України.

Світська хроніка

ЯК СКЛАСТИ ЦІНУ КОРОЛЕВІ?

Королева вроди, львівська манекенниця Тетяна Пащенко, за оцінкою журі, відповідає усім міжнародним стандартам. Тому й дістала високий титул «Міс Галичина-91», а також корону вартістю шість тисяч карбованців, приз — 10 тисяч, а ще — путівку до Канади. Її від імені студії Лева вручив відомий співак і композитор Віктор Морозов, який дістав почесне доручення супроводжувати королеву за океан. Галицькі парубки сподіваються, що при такій надійній охороні забугорні залицяльники не підступляться до королеви і не переманять її у капіталістичний рай. Щоправда, невідомо, чи приваблює така перспектива саму королеву. А прихильники таланту Віктора Морозова сподіваються, що він навчить першу галицьку панну, чи то пак — міс, гарно розмовляти українською мовою. І тоді ціни їй не буде.

ЛІПШЕ СЕКС, АНІЖ КЕКС

Пристрасті

В даному разі і те, й друге замішане на політичних амбіціях. Дев'ятеро тележурналістів із Стрия, які рік тому створили незалежну редакцію кабельного телебачення «Український час», відмовились від кексу та інших харчів і оселились у наметах біля міськвиконкому. У такий спосіб Ю. Гелетко і його друзі протестують проти тимчасового припинення міськвиконкомом діяльності телекомпанії.

Голодування — не забава, до нього вдаються, коли інші засоби вичерпано. Але тележурналісти взяли бика за роги одразу, і вимоги їхні рішучі, аж до відставки місцевої влади, розпуску місцевого комітету громадянської злагоди. Чому б їм не домагатися заодно розпуску осередків партій та громадських організацій, які засудили телекомпанію за демонстрацію еротичних фільмів.

Та ця історія, окрім еротичного, має ще і правовий відтінок. Телекомпанія діяла незалежно від усіх і всього, навіть від закону. Випадок безпрецедентний: компанія реєструвала себе як кабельне телебачення, однак почала виходити у відкритий ефір без дозволу Державної інспекції по телезв'язку. Сумнівну фінансову діяльність телекомпанії вивчають нині компетентні органи.

Післямова: коли матеріал було підготовлено до друку, надійшло повідомлення, що тележурналісти після сесії міськради припинили голодування. Жоден з керівників місцевої влади не пішов у відставку, хоча Гелетко заявив, що спалить себе, якщо вимоги голодуючих не будуть виконані.

Подробиці

ЛЬВІВ СТВОРЮЄ АРМІЮ МИЛОСЕРДЯ

Так! Але спершу — трохи історії.

...125 років тому священик Вільям Бук започаткував у Лондоні Християнську місію для допомоги біднякам. Своїх помічників священик називав солдатами Христа, які ведуть війну із злиднями і злом. Оскільки будь-яка війна потребує війська, на світ з'явилася «Армія спасіння». Вільям Бук став її «генералом», а його помічники — «полковниками», «капітанами», «лейтенантами». За цими словами — не гра, а жорстка дисципліна і відповідальність. Оскільки в земному раю живе не так уже й багато людей, популярність «Армії» зростала з кожним роком. 1920 року її філія діяла в Ленінграді, але її знищили як ворожу «антикомуністичну» організацію. Нині «Армія» налічує понад 26 тисяч офіцерів у 94 державах світу. Нинішній керівник організації генерал Єва Барроуз, доклала багато зусиль щоби відновити філію в Росії. Кілька місяців тому вона почала діяти в Санкт-Петербурзі.

«Армія спасіння» відрізняється від усіх інших благодійних організацій тим, що не ходить по багатіях із простягнутою рукою, аби зібрати кошти для бідних. Пожертвування громадян або фірм — далебі не основне джерело її прибутків. Організація сама заробляє гроші, створює такі умови для своїх підопічних, передусім стариків, інвалідів, щоб вони самі могли займатися якоюсь корисною діяльністю і заробити дещицю.

Думаю, що не випадково друга після Санкт-Петербурга філія зароджується саме у Львові. Стаж радянської влади тут дещо менший і традиції благодіяння міцні. Їх всіляко підтримує церква, усі релігійні конфесії. Та все ж ініціаторами створення «Армії» стали світські особи. Це вчителька-пенсіонерка Леся Никифорівна Новикова і депутат Львівської обласної Ради редактор газети «Поступ» Олександр Кривенко.

Засновниками філії «Армії» стали Студентське братство, Демократична спілка молоді Львівщини, Львівське міське відділення Спілки ветеранів Афганістану. Я мала нагоду пересвідчитися, що ініціатори — то люди ділові, одержимі й відповідальні. На спонсорів сподіваються, та реально розраховують передусім на власні організаційно-творчі зусилля. З почуттям власної гідності вони заявили: «Ми — не бідні».

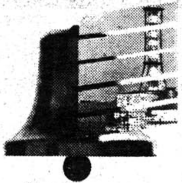
Якщо говорити про надзавдання «Армії», то воно й полягає у тім, щоби дати покривдженим життям людям можливість за будь-яких обставин зберігати почуття гідності.

Львівська філія «Армії» вже заручилась підтримкою симпатиків і ділових кіл в Україні й за її межами.

Ентузіасти мають, зокрема, цілком конкретний і реальний план цивілізованої допомоги одиноким старикам (лише у Львові 5 тисяч не виходить із квартир) і вже почали переговори з відповідними організаціями. У Львові є чимало сімейних гуртожитків, у які можна було б переселити стариків і створити пансіонати, де кожен із мешканців мав би свою квартиру, харчування, кваліфіковану медичну допомогу і віддавав би за все це 10 процентів своєї пенсії, а не всі 90, як це водиться у нинішніх притулках. А в звільнені квартири залюбки підуть із гуртожитків сім'ї.

Філію «Армії» підтримали усі релігійні конфесії, а Українська греко-католицька церква уже встигла перерахувати значну суму коштів.

Насамкінець треба пояснити, що у Львові створюється регіональна філія «Армії», до якої уже залучено чотири області.

ПОЖЕЖА НА АТОМНІЙ

Коли переступив поріг адміністративного корпусу Чорнобильської АЕС, то почув по радіо таке оголошення: «Увага! Всім учасникам ліквідації наслідків пожежі на 4-му турбогенераторі 2-го енергоблока ЧАЕС прохання терміново зібратися в кабінеті директора станції».

Це оголошення прозвучало вранці в неділю 13 жовтня. А ще раніше, приїхавши пізно ввечері в суботу 12 жовтня в Чорнобиль, я розшукав начальника караулу самостійної воєнізованої пожежної частини № 16 по охороні 30-кілометрової зони лейтенанта Анатолія Кравченка і попросив його розповісти про те, що сталося на Чорнобильській АЕС і знову стривожило весь світ.

— У п'ятницю 11 жовтня о 20-й годині 17 хвилин у нашу пожежну частину надійшов сигнал «тривога».— розповів А. Кравченко. — Через кілька хвилин на Чорнобильську АЕС виїхало дві автоцистерни і два відділення пожежників. О 20-й годині 54 хвилини мій караул у складі одинадцяти чоловік прибув до турбінного залу 2-го енергоблока ЧАЕС, і керівник гасіння пожежі підполковник Казаков дав нам розпорядження вкрити захисною піною машинне масло, яке в аварійній ситуації було вилито за межі станції. Виконавши це завдання, начальник нашої пожежної частини капітан внутрішньої служби Віктор Мітла, начальник караулу воєнізованої пожежної частини № 17 по охороні ЧАЕС старший лейтенант внутрішньої служби Микола Підгайний і я підняли пожежний рукав аварійною драбиною на стіні турбінного залу приблизно на висоту 20 метрів і втрьох приступили до гасіння пожежі всередині цієї споруди. Вода подавалася під великим тиском, і ми спрямовували струмінь туди, де вирував вогонь. Було чути, як вниз падає частинами покрівля, важкі металеві конструкції, і крізь дим іноді почало просвічуватися зоряне небо. Від високої температури почали тріскатися бетонні стіни і згори на нас сипалися дрібні уламки... Скільки всього пожежників брало безпосередню участь у гасінні цієї пожежі, я тоді точно не знав. Тепер відомо, що було задіяно 16 спеціальних автомашин і майже шістдесят пожежників. Частина наших сил стояла неподалік у резерві.

О 23-й годині 42 хвилини пожежа була локалізована, а після 2-ї години ночі була повністю ліквідована.

— Який вигляд мав машинний зал?

— Над дахом світилося рожево-червоне полум'я. Був на душі і холодок остраху. Згадалося 26 квітня 1986 року. Але далі я не відчував ні страху, ні плину часу — весь поринув у роботу.

— Якою була радіаційна обстановка на час приїзду і після пожежі?

— Наш дозиметрист Іван Симонов не виявив ніяких відхилень від норми. Радіаційний фон не підвищувався і пізніше.

Що ж призвело до пожежі?

У офіційному інформаційному повідомленні для преси відзначається, що о 20-й годині 09 хвилин унаслідок відмови вимикача виникла пожежа на електричному генераторі 2-го блока Чорнобильської АЕС. Загорілася покрівля турбінного залу. В районі пожежі частково обвалилася стеля над генератором. Потерпілих немає. О 20-й годині 10 хвилин реактор було зупинено. Радіаційна обстановка в нормі. Решта блоків станції працюють у нормальному режимі.

Мені довелося побувати на місці пожежі і бачити на власні очі, що наробив вогонь у турбінному залі. Можете уявити собі, що «дірка» в стелі має розмір понад 2000 квадратних метрів. Ну, а в що перетворив вогонь дороге обладнання, читачі газети можуть побачити на фотознімках. Тому не буду описувати масштаби пожежі. Розповім про те, що лишилося «за кадром» — тривога людей, бо величезна пожежа сталася не на складі з сухими коноплями, а на атомній станції, відчуття біди, бо знову нещастя в Чорнобилі.

Саме в той день, коли приїхав на ЧАЕС, там уже перебувала велика група депутатів і вчених з Білорусі. Серед них — заступник начальника Управління по ЛНА на ЧАЕС Ради Міністрів Республіки Білорусі Г. Паньков, голова комісії Мінської міськради з проблем наслідків катастрофи на ЧАЕС М. Образов, голова Комісії Верховної Ради Республіки Білорусі В. Заболоцький, секретар Комісії з питань промисловості, енергетики, транспорту, зв'язків та інформації У. Новік... Відбулася зустріч з начальником Управління по інформації та зв'язках з громадськістю Мінатоменергопрому СРСР доктором технічних наук Є. Ігнатенком. Стривожені цією безпрецедентною пожежею на ЧАЕС посланці з Білорусі запитували: «Чому на атомній станції так часто трапляються аварії? В чому причина? Де гарантія, що не повториться 26 квітня 1986 року?» Ось дослівні відповіді вельмишановного Євгена Івановича Ігнатенка на ці та інші запитання білоруських сусідів: «Ця пожежа на атомній станції — результат неправильних політичних рішень уряду України щодо закриття ЧАЕС до 1995 року. Персонал станції нервує від безперспективності, а тому іноді й припускається в роботі помилок». Іще: «Вам там у Білорусі треба не розмовами займатися, а ділом». А наприкінці цієї зустрічі Євген Іванович Ігнатенко довго пояснював про той комплекс заходів, який не дає вмикатися вимикачу тоді. коли цього не треба.

Але «вимикач» сам увімкнувся саме тоді, коли це було вкрай небезпечно. Внаслідок цього «вмикання» в 4-му турбогенераторі вибухнув водень — і на 2-му енергоблоці ЧАЕС сталася величезна пожежа. І тому люди запитають: справді, де гарантія, що знову не повториться квітень 1986 року?

Не так давно на Чорнобильській АЕС сталась аварія. Дехто бачив в ній дрібний «інцидент». В інформаційному повідомленні для преси вчувається така собі буденність:

«На другому енергоблоці, який був розхолоджений і знаходився у капітальному ремонті, 10 серпня 1991 року сталося забруднення вище норм трьох технологічних приміщень радіоактивною водою через поломку заглушки на обладнанні, виведеному в ремонт. Виходу води за межі вказаних приміщень зони суворого режиму не було.

Опромінення персоналу вище норм не було.

Попередня оцінка події за міжнародною шкалою оцінок на АЕС становить рівень 2.

Головний інженер Чорнобильської АЕС М. СОРОКІН».

Як бачите, аварія на атомній станції 10 серпня сталася під час капітального ремонту, бо на заглушці тріснув болт, який був тоншим, ніж треба. Пожежа 11 жовтня виникла після капітального ремонту 2-го енергоблока через те, що «самопроизвольно» увімкнувся вимикач 4-го турбогенератора. Для з'ясування причин цього «вмикання» рішенням Кабінету міністрів України створено Урядову комісію в складі 14 чоловік, яку очолює Державний міністр України В. Гладуш.

Оскільки ця пожежа на атомній стривожила не тільки жителів України, Білорусі і Росії, а й увесь світ, то в Чорнобиль прилетіли журналісти з Америки, Канади, Іспанії, Франції і т. д. Для наших журналістів та колег з-за кордону голова Урядової комісії В. Гладуш і Державний міністр охорони навколишнього природного середовища Ю. Щербак дали прес-конференцію. Останнє запитання випало задати мені: «Чи є, на ваш погляд, взаємозв'язок у цій пожежі між суто технічними причинами і соціально-психологічним станом обслуговуючого персоналу ЧАЕС?» Віктор Дмитрович Гладуш відповів: «У складній, екстремальній ситуації персонал станції діяв рішуче і грамотно».

Відповідь ухильна. Але претензій до Віктора Дмитровича Гладуша у мене немає, бо розслідування причин пожежі ще не закінчено. Але після розмов з працівниками Чорнобильської АЕС, після зустрічей з ними ясно, що аварія в квітні 1986 року завдала колективу незагойної рани. Багато хто взагалі покинув станцію, а ті, що залишилися, потрапили в радіоактивний капкан, бо місто Славутич для них збудували на забрудненій території. Працюють у радіоактивній зоні. Відпочинок після зміни — на радіоактивній землі. Хвороби дітей. Тривоги за їхнє життя. Безперспективність у майбутньому після закриття ЧАЕС у 1995 році...

І сама собою напрошується одна думка: чи не краще закрити Чорнобильську АЕС ще раніше, щоб не мучилися тривогами не тільки ті, хто на ній працює, а й мільйони людей, які живуть у містах і селах навколо Чорної Зони? Цієї назви (Чорна Зона) немає на карті. Вона — в наших душах.

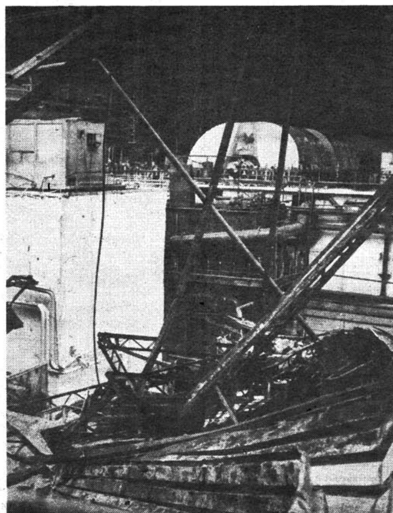
Микола ХРІЄНКО, оглядач «Голосу України» з питань екології та чорнобильської катастрофи.

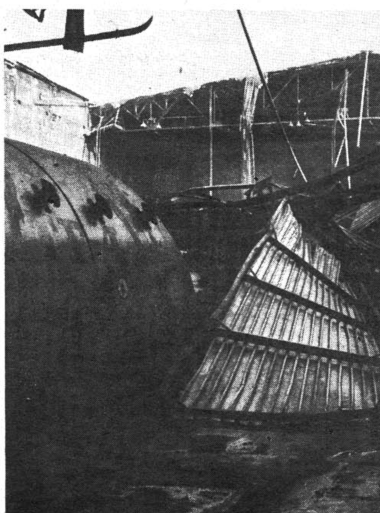
Фото Миколи ПЕТРОВА і Володимира САВРАНА.

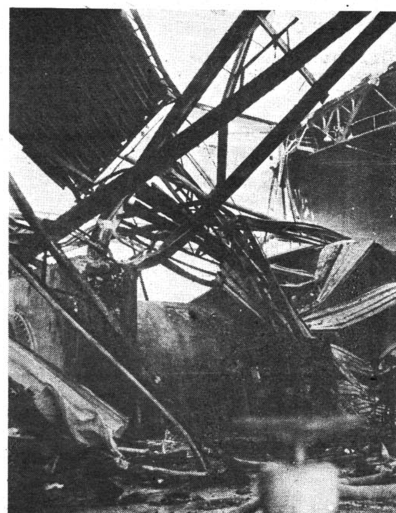
Київ — Прип'ять.

* * *

14 жовтня в Управлінні внутрішніх справ Київської області відбулася прес-конференція з приводу пожежі, яка сталася 11 жовтня на Чорнобильській АЕС. Докладніше про це — у наступному номері.

НЕ ВСІ ШАНСИ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ

Лист з Німеччини

Ось і завершилась моя третя подорож на Україну, причому кожна з них відбувалася в іншій фазі розвитку подій. Перша — до прийняття Акта про незалежність, друга після цього рішення Верховної Ради, а нинішня, третя, вже до суверенної України.

Все пізнається в порівнянні. Тим більше, якщо власні враження поєднуються (і значною мірою посилюються) з численними бесідами з українськими політиками, дипломатами, журналістами, істориками.

Головне, що впадає в око, — це зміна політичної атмосфери, зросле довір'я народу до політики, яку проводять Верховна Рада і уряд України. І, разом з цим, різкий контраст між такою атмосферою і чи не загальним незадоволенням економічною кризою. Тобто своєрідні ножиці — між курсом на незалежність і творенням нових політичних структур, з одного боку, а з іншого — небезпека, яку викликає матеріальне становище людей.

Ще одна актуальна проблема — це неясна, на мою думку, перспектива ставлення демократичних партій до інших республік колишнього СРСР. Маю на увазі рівень ймовірності розробок взаємовигідного економічного союзу, можливої політичної конфедерації. Відчувається брак активності України в цих процесах, що дає можливість тому ж Михайлові Горбачову накидати свої плани (незважаючи на брак компетентності, можливостей та й відповідної сили). Не виключено, що Росія й Казахстан можуть випередити Україну в конкретних пошуках будівництва структур майбутнього співжиття, врегулювання комплексу проблем, які виникли після ліквідації колишнього Союзу. До речі, до цих проблем я б відніс усе, що пов'язане з колосальною воєнною індустрією і, відповідно, з конверсією.

Разом з тим, хочу підкреслити, що тези, викладені Л. Кравчуком з трибуни Генеральної Асамблеї ООН, є грунтовними наміткам до подібних структур.

Ще одна проблема — це ситуація, за якої активне політичне життя демократичних партій концентрується, головним чином, у Києві. Вони не досить активно йдуть «у народ», тобто в провінцію, щоб поширювати там свій вплив. Складається враження, що на Україні (втім, і в інших республіках) з'явилися на кшталт колишнього «союзного» централізму свої власні «маленькі» централізми.

І, звичайно, проблема засобів масової інформації як найнеобхіднішої опозиційної сили. Преса — найсильніший засіб для критики політичного саботажу, опору щодо незалежності — явищ, дуже небезпечних. Звичайно, проти них мають постати всі демократичні партії, але, повторюю, головна сила — це преса. Поки що цього не спостерігається. Я не хотів би називати конкретно ту чи іншу газету, але як старий досвідчений журналіст не можу не відзначити двох речей: відсутності широкої інформації як про Європу та Америку, так і про інші республіки. Приміром, що конкретно діється в Росії або Грузії? Адже газети не мають кореспондентів, які б щодня давали інформації з Вільнюса, Москви, Алма-Ати, так само як з Будапешта чи Вашингтона. Незалежна держава, яка не має власних кореспондентів за кордоном — це фікція.

З іншого боку, уряд України (чи то через відсутність фінансових можливостей, чи то через брак кадрів) не забезпечує розповсюдження зарубіжної інформації про те, чим Україна живе і чого хоче. Конкретно, немає бюлетенів іноземними мовами, які розповсюджувалися б не тільки в іноземних дипломатичних представництвах, а й у банках, приватному бізнесі, туристичних агентствах, навіть у готелях. Не кажучи вже про західну пресу.

Наведу конкретний і, як мені здається, доказовий приклад. Недавно я мав розмову в японському центрі економіки й культури, розташованому в Берліні. Там зібралися дипломати, політологи, журналісти. Всі сходилися на думці, що нині повсюди виникає небезпека націоналізму, особливо в деяких республіках колишньої радянської імперії. У своєму виступі я розповів, якою є політика щодо національних меншостей на Україні — відверта, ліберальна, що не містить ніяких «анти» — антисемітизму, антиросійських настроїв, що в українському уряді працюють міністри за національністю росіяни, що таке ж становище і в керівництві Верховної Ради України. Присутні широко розкрили очі: чому ми нічого про це не знаємо?

Найбільшим політичним капіталом України є свобода національних меншостей, які живуть у її кордонах. А це, в свою чергу, створює (краще сказати, створило б) серед світової думки атмосферу довіри, поваги й, відповідно, сприяло б бажанню нам допомогти.

Ніхто не може зробити цього краще за саму Україну. Для цього потрібна настійлива діяльність уряду, а його має «підштовхувати» преса. Адже авторитет не створюється автоматично. (Недарма поляки люблять повторювати: «Не за один день побудували Краків»). Отже, повторюю, йдеться про чітку концепцію зовнішньополітичної інформації та її практичну реалізацію.

Не кажу вже про те, що світ не уявляє собі суверенної держави, зі столиці якої не можна терміново зв'язатися з найбільшими містами Заходу і Сходу: не працюють телефони, факси, телетайпи. Так само і з аеропортом Бориспіль, який навряд чи може претендувати на почесну й відповідальну роль «воріт» суверенної держави. Тобто, слід міняти всю систему комунікацій. Немає грошей? Виявіть ініціативу, енергію, і західні заможні спонсори завжди знайдуться.

Підсумую сказане: на Україні я побачив радикальні політичні зміни й надзвичайно уповільнену економічну реорганізацію. Приміром, нічого не зроблено, щоб віддати землю селянам, а в місті — бодай розпочати приватизацію.

Тобто, проблем багато, й розв'язувати їх треба самим — не піддаючись на антидемократичні вихватки, звідки б вони не провокувалися.

Богдан ОСАДЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

Берлін — Київ — Берлін.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

Експрес-новини

Начальник Генерального штабу Збройних Сил СРСР генерал Лобов прибув до Парижа з офіційним візитом. З 14 по 18 жовтня він матиме зустрічі з керівниками системи оборони Франції і відвідає об'єкти французьких збройних сил на сході і півдні країни.

* * *

Хорватські власті розпочали розподіл продуктів харчування і медикаментів серед мешканців хорватського міста Вуковар. Автоколона з цими предметами допомоги, затримана на декілька днів у зв'язку з тяжкими боями, пройшла в Вуковар, незважаючи на те, що була знову обстріляна. Після розподілу продуктів, ліків і збору поранених колона повернеться до Загреба. Оточені у Вуковарі хорватські сили продовжують відбивати атаки збройних сербських формувань.

* * *

Згідно з попередньою неофіційною оцінкою, результатів загальних виборів, що пройшли у Болгарії, опозиційна організація Союз демократичних сил отримала більше депутатських мандатів в парламенті країни, ніж соціалісти (колишні комуністи).

* * *

Тимчасовий комітет Міжнародного валютного фонду (МВФ) очікує в наступному році помірного піднесення в світовій економіці. Комітет МВФ зібрався у Бангкоку з метою підготовки щорічної ради фонду, яка відкриється сьогодні. У цій зустрічі братимуть також участь радянська делегація, глави урядів прибалтійських держав і міністр фінансів Чехо-Словаччини Клаус.

Інформ-шоу

ЕЛЕКТРОЗЛОЧИНЦІ

Групі нігерійських злочинців знадобилася всього лише одна досвітня година, щоб надовго занурити в темряву цілий район Лагосу. Невідомі вкрали електричний кабель вартістю 100 тисяч доларів разом із понад 60 вуличними ліхтарями і кронштейнами.

Встановлене в країні устаткування національної електричної корпорації часто стає здобиччю злочинців. Крадене потім перепродується на «чорному» ринку. Військовий губернатор штату Лагос віддав наказ поліцейським розстрілювати злочинців на місці. Для виконання розпоряджень начальника місцевим поліцейським тепер не обійтися без приладів нічного бачення.

АМЕРИКАНКИ СКАРЖАТЬСЯ

Переслідування за статевою ознакою та ображання жіночої гідності вважається японцями (фірми яких функціонують у США) чимось подібним до звичайного жарту. Вони кажуть, що американські жінки ніколи не досягнуть висот у сфері бізнесу, тому що вони занадто емоційні. Пачка журналів «Плейбой», яку японський менеджер залишив на своєму робочому столі, — незвичайне явище для багатьох з них. Те ж саме можна сказати і про порнографічний календар, прикрашений логограмою корпорації «Сумітомо».

АГРЕСИВНІ, АЛЕ... СМАЧНІ

Терміна «крокодилівництво» поки що немає в наших тлумачних словниках, проте не є винятком, що з часом він займе в них відповідне місце. Розведення зубатих плазунів, поставлене на професійну основу,— справа надзвичайно прибуткова, і дедалі більше бізнесменів різних країн світу вкладають у нього свої капітали.

Один сантиметр крокодилової шкіри, який використовують для виготовлення модних жіночих туфель, сумок і поясів, коштує на міжнародному ринку 25 доларів, а крокодиляче м'ясо, з якого в ресторанах Америки готують екзотичні страви, іде по 9 доларів за фунт. Високо цінуються й зуби цієї тварини, з них роблять оригінальні жіночі прикраси. Крім того, декотрі ароматичні речовини, які є в її організмі, використовуються у виготовленні парфумів.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Член редколегії — Володимир Краснодемський.
Черговий редактор Ігор Грушко.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Буднікова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03152001.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Чи доб'ється Росія того, щоб замінити СРСР? На сьогодні це нікому невідомо. Союз тримався на силі та брехні. Ринкову економіку, про яку стільки говорять, утворити не так просто — потрібний час. До того ж треба виходити з існування різних моделей ринкового господарства і того, що, незважаючи на зникнення комунізму, люди не змінилися. З упевненістю можна сказати одне — допомога з боку семи найрозвинутіших країн Заходу — це невирішене питання, бо воно обумовлює реалізацію реформ.

«Круа» (Франція).

* * *

Шлях європейської дипломатії в Югославії вистлано добрими намірами, однак серйозні розбіжності в думках щодо врегулювання кризи нині загрожують перетворити Балкани на європейський Ліван. У той час, як одна за одною європейські місії намагалися переконати сербських та хорватських лідерів усунути протиріччя мирним шляхом, провал спроби керівників Європи виступити єдиним фронтом може лише ще більше роздути полум'я озброєного конфлікту.

«Санді телеграф» (Великобританія).

* * *

Радянські бізнесмени звинувачують керівництво країни в тому, що воно насправді виступає не за надання свободи підприємствам, а за утворення нової системи, яка лише скує їхню діяльність. Ділові кола не підтримують авторитарності російського президента.

«Фігаро» (Франція).

* * *

Прем'єр-міністр Ізраїлю Шамір заявив, що американо-ізраїльські відносини за останні тижні нагадують поганий сон. Міністр закордонних справ Ізраїлю Леві сказав, що вони набули «сюрреалістичного» характеру. Ці висловлювання відображають настрої, що виникли в правлячих колах країни після того, як адміністрація Буша змусила їх погодитися з відстрочкою подання такої необхідної допомоги, утворивши тим самим грунт для жорстоких суперечок щодо подальшого розширення поселень на окупованих землях.

«Вашингтон пост» (США).